

149 години от обесването на Левски

Във времето завинаги

Отказът на Левски от робската участ, простичко споделен определя неговия избор. Избор завинаги ! Организирането на народа за самостоятелно извоюване на свободата извършва не стратегът Раковски , нито главният войвода Хитов, а синеокият карловец, който е бил легионер при първия и знаменосец на втория. В чужбина , когато търпи неизбежните за емигранта унижения, и при скитанията си с шепя юнаци в Балкана , той се убеждава : без раздвижване на недрата на народа усилията за освобождение не ще се увенчаят с успех. **„Ако е за България! То времето е в нас и ние сме във времето. То нас обръща, и ние него обръщаме..“**

В дълбока нелегалност , при тогавашните средства за съобщения, сподирян от предателства и потери , Левски гради търпеливо и упорито , с невероятна изобретателност снагата на освободителната организация. Убеждава по – образовани от него учители , въодушевява благоразумни свещеници, затрогва едри търговци , увлича простодушни селяни. Всички те хвърлят в жертвеника на свободата имот, семейство, живота си. В осветени от газеничета стаи пред Евангелието, ножа и револвера, най- добрите чеда на България, вдъхновени от Апостола, обявяват война на живот и смърт на империята, която с азиатска жестокост държи в покорство народи от три континента.

В условията на „деспотско-тиранската система“ Левски издига в култ народното вишегласие. Довчерашният роб трябва да докаже , че е узрял за свободен живот не със сляпата си саможертва под ятагана на потисника, а с мъдри решения, взети доброволно в критични мигове, и с висока нравственост.

„Ние сме жадни да видим Отечеството свободно, па ако народа нареди да паса и патки..“

Пред тази чистосърдечна изповед на Апостола никой не ще може да остане равнодушен. С нея се гордее само откровението на Ботевия борец за правда и свобода , за когото единствената награда е добрата дума на народа.

В днешно време , когато обсебването и прахосването на обществените блага са станали обичайни и от тях вече се възмущават малцина, тогава и най- закоравялото сърце грижливо записаните от Апостола сметки , точният отчет и на най- незначителните разходи на комитетските пари.

Пословичната честност и скромност не го предпазват от неразбирането и клеветите на негови съвременници. Разбива се установеният от векове ред. Само със смирено

очакване на чуждо благоволение не може да „се обръща“ това сурово време. То от своя страна неизбежно налага кървавата си диря върху онези, които са всецяло в него.

Съгласието между предводителите на народа, за което Левски ратува, се оказва трудно постижимо не само в тогавашната епоха, та и столетие по-късно. **„Всичките неразбории, зависти, укори, които произлизат от глупости, са причини дето разделят един народ на части..“** Воден от тесногръдо честолюбие, Анастас поп Хинов съзнателно противодейства на Апостола. Левски обяснява разколническите действия на Димитър Общи с неговата простотия и затова е склонен да му прости. Снизхождението към своеволника се оказва гибелно, защото няма нищо по – опасно от войнстващата, нахална и самозабравила се простотия.

Споменът за Апостола поражда неминуемо мъчителния въпрос : защо въпреки изключителната воля, безпощадната самовзискателност, искреното великодушие и несравнимо безстрашие , при справедливостта на делото си, Левски не успява докрай в предназначението си ? Отговорът е убийствено ясен: поперчат му Хинов, Общи и „ловчанецъ предателъ“. Самолюбците , вироглавите, издайниците. Не турците, нито тези, които той смята за „ изродици Български“, а неговите съдейственици. След този въпрос закономерно следва друг, по- съществен : защо вече 149 години след смъртта му Българско още не гърми **„Най вече , като едничка Държава за показ в цяла Европа..“** ,за което Левски е копнял? Не е потребна особена проникателност , за да се намери обяснението. Пречат хиновци и общиевци. През изминалите оттогава десетилетия те са се разплодили неимоверно , залели са многострадалната родина на Апостола. Смъкнали са потурите и дори са добили образование, но то не ги е облагородило, а е укрепило самочувствието им, направило ги е неудържими . За съжаление това не е единствената причина. Другата , не по- малка беда е , че останалите потомци на Левски рано или късно предпочитат личното благоденствие пред възвишените помисли. Един век и половина се оказва твърде кратък, за да се въздигне чиста република , за доближаване до Апостола.....

Когато се обрича на святата цел, той заявява: **„Ако печеля, печеля за цял народ, ако изгубя губя само мене си“** Съдбата се оказва благосклонна. И двете страни в тоя забележителен договор спечелват: народът – свободата си, Левски –безсмъртието.

Венцислав Манолов - Историк

Директор на ОУ “Св.Св.

Кирил и Методий“ с. Бежаново